

**HUMAN RIGHTS,
DEMOCRACY
AND THE RULE OF LAW**

COUNCIL OF EUROPE

CONSEIL DE L'EUROPE

**DROITS DE L'HOMME,
DÉMOCRATIE
ET ÉTAT DE DROIT**

ЗАКОНОДАВЧЕ РЕГУЛЮВАННЯ СЛУЖБИ В ОРГАНАХ МІСЦЕВОГО САМОВРЯДУВАННЯ

Олена Бойко

Закон України “Про службу в органах місцевого самоврядування”

№ 2493-III

прийнято 7 червня 2001 року

Служба в органах місцевого самоврядування - професійна, на постійній основі діяльність громадян України, які займають посади в органах місцевого самоврядування, що спрямована на реалізацію територіальною громадою свого права на місцеве самоврядування та окремих повноважень органів виконавчої влади, наданих законом (ст. 1 Закону).

Основні проблеми регулювання служби в органах місцевого самоврядування у чинних нормах:

1. **Питання політичної нейтральності** посадових осіб органів місцевого самоврядування. Це питання є одним з найбільш дискусійних. Закон України “Про службу в органах місцевого самоврядування” не закріплює принципу політичної нейтральності (позапартійності) служби в органах місцевого самоврядування. А після виборчої реформи та “партизації” місцевого самоврядування ця проблема актуалізувалась.
2. **Недостатня самостійність органів місцевого самоврядування** в межах закону визначати власні внутрішні адміністративні структури з урахуванням місцевих потреб і необхідності забезпечення ефективного управління;
3. **Добір на службу** в органах місцевого самоврядування не забезпечує висококваліфікованого персоналу з урахуванням особистих якостей та компетентності.
4. **Непрестижність** служби в органах місцевого самоврядування.
5. **Статус** службовця місцевого самоврядування потребує осучаснення.
6. **Недостатнє стимулювання кар’єрного зростання.**
7. **Застаріла модель** оплати праці та неефективний механізм запобігання корупції.
8. **Неузгодженість законодавства про службу в органах місцевого самоврядування з положеннями Закону України «Про державну службу»,** прийнятого у 2015 році.

у 2005 році Постановою Верховної Ради України від 15 грудня 2005 р. №3227-IV було затверджено Рекомендації парламентських слухань “Децентралізація влади в Україні. Розширення прав місцевого самоврядування”, було зазначено, що однією з основних причин, які обмежують можливості місцевого самоврядування у здійсненні своїх функцій є **неефективна система служби в органах місцевого самоврядування, недосконалість системи та низький рівень оплати праці, непрозорість їх діяльності.**

66 спроб внесення змін до нього, з них **27 разів** такі зміни були внесені парламентом.

При цьому **20 разів** – вносились “точкові” зміни

Тричі були спроби внесення змін у вигляді нової редакції Закону.

І **7 “цільових” законопроектів** стосувались внесення змін саме до цього Закону.

Основні зміни стосувались гарантій діяльності, проходження служби, антикорупційної політики, підстав припинення служб

**Проект Закону про внесення змін до Закону України про службу в
органах місцевого самоврядування**

(реєстр. 8369 від 17.05.2018, ініціатор – народні депутати Комітету.)

**Проект Закону про внесення змін до Закону України про службу в
органах місцевого самоврядування**

(реєстр. 1223, від 02.09.2019, ініціатор – нд Шкрум А.І.)

Проект Закону про службу в органах місцевого самоврядування

(реєстр. 6504 від 05.01.2022, ініціатор – КМУ)

ДИСКУСІЙНІ ПИТАННЯ:

1. Визначення сфери дії закону
2. Визначення понятійно-категорійного апарату
3. Визначення статусу осіб, що виконують функції з обслуговування
4. Питання встановлення категорій
5. Питання політичної неупередженості
6. Єдиний портал вакансій публічної служби
7. Повноваження ЦОВВ
8. Конкурс
9. Кадровий резерв
10. Оплата праці та схема оплати праці

ОСНОВНІ ДИСКУСІЙНІ ПИТАННЯ

позиція	1223	6504
Сфера дії Закону	<p>Цей Закон регулює відносини, що виникають у зв'язку із вступом громадян України на службу в органи місцевого самоврядування, її проходженням та припиненням, визначає правовий статус службовців місцевого самоврядування та особливості служби виборних посадових осіб місцевого самоврядування.</p>	<p>Цей Закон регулює відносини, що виникають у зв'язку із вступом громадян України на службу в органи місцевого самоврядування, її проходженням та припиненням, визначає правовий статус службовців місцевого самоврядування, особливості служби виборних посадових осіб місцевого самоврядування, а також трудові відносини, що виникають у зв'язку із здійсненням патронатної служби.</p>

ОСНОВНІ ДИСКУСІЙНІ ПИТАННЯ

позиція	1223	6504
Закон НЕ поширюється на	<ol style="list-style-type: none"> 1) депутатів місцевих рад, які не є посадовими особами місцевого самоврядування; 2) працівників патронатної служби; 3) працівників органів місцевого самоврядування, які виконують функції з обслуговування; 4) працівників підприємств, установ та організацій комунальної власності.	<ol style="list-style-type: none"> 1) депутатів місцевих рад, крім тих які є посадовими особами місцевого самоврядування; 2) працівників, які виконують функції із забезпечення діяльності органів місцевого самоврядування; 3) працівників комунальних підприємств, установ або організацій, що засновані радою та належать до сфери її управління.

ОСНОВНІ ДИСКУСІЙНІ ПИТАННЯ

позиція	1223	6504
Посади в ОМС	відсутнє	<p>1) посади службовців місцевого самоврядування, на які особи призначаються на підставі конкурсної процедури або за іншою процедурою, передбаченою цим Законом, наділені повноваженнями щодо виконання завдань і функцій місцевого самоврядування;</p> <p>2) виборні посади, на які особи обираються на місцевих виборах або обираються відповідною радою з числа депутатів цієї ради або затверджуються відповідною радою, наділені повноваженнями щодо виконання завдань і функцій місцевого самоврядування;</p> <p>3) посади працівників патронатної служби, на які особи призначаються сільським, селищним, міським головою, головою районної у місті (у разі створення), районної, обласної ради на строк його повноважень, відповідно до законодавства про працю з урахуванням особливостей передбачених цим Законом з метою сприяння діяльності відповідного голови;</p> <p>4) посади працівників, які виконують функції із забезпечення діяльності органів місцевого самоврядування, визначаються відповідною радою на підставі критеріїв затверджених Кабінетом Міністрів України. На такі посади особи призначаються і звільняються відповідно до законодавства про працю, умови оплати праці таких працівників визначається Кабінетом Міністрів України.</p>

ОСНОВНІ ДИСКУСІЙНІ ПИТАННЯ

позиція	1223	6504
Службовець місцевого самоврядування має права:	<p>1) під час виконання повноважень</p> <p>3) суміщати службу із статусом депутата сільської, селищної, міської, районної у місті, районної, обласної ради, якщо він працює відповідно в апараті, секретаріаті, виконавчому апараті такої сільської, селищної, міської, районної у місті, районної, обласної ради, у виконавчих органах такої сільської, селищної, міської, районної у місті ради;</p> <p>4) проводити передвиборну агітацію чи брати в ній участь у робочий час, крім випадків його реєстрації кандидатом на пост Президента України, кандидатом у народні депутати України, кандидатом у депутати Верховної Ради Автономної Республіки Крим, кандидатом у депутати місцевої ради або кандидатом на посаду сільського, селищного, міського голови, старости;</p>	<p>1) під час служби в органах місцевого самоврядування</p> <p>3) бути депутатом сільської, селищної, міської, районної у місті (у разі створення), районної, обласної ради, якщо він працює в апараті (виконавчому апараті) цієї ради або її виконавчому органі;</p> <p>4) організовувати чи проводити передвиборну агітацію чи брати в ній участь під час служби в органах місцевого самоврядування, крім випадків його реєстрації кандидатом на пост Президента України, кандидатом у народні депутати України, кандидатом у депутати Верховної Ради Автономної Республіки Крим, кандидатом у депутати місцевої ради або кандидатом на посаду сільського, селищного, міського голови;</p>

ОСНОВНІ ДИСКУСІЙНІ ПИТАННЯ

позиція	1223	6504
<p>У разі реєстрації службовця місцевого самоврядування кандидатом</p>	<p>... на пост Президента України, кандидатом у народні депутати України, кандидатом у депутати Верховної Ради Автономної Республіки Крим, кандидатом у депутати місцевої ради, кандидатом на посаду сільського, селищного, міського голови, старости він зобов'язаний в одноденний строк письмово повідомити про це відповідного суб'єкта призначення.</p> <p>На час участі у виборчому процесі службовець місцевого самоврядування має право на відпустку без збереження заробітної плати, що надається йому в обов'язковому порядку.</p>	<p>... на виборах відповідною виборчою комісією, він зобов'язаний в одноденний строк письмово повідомити про це керівника служби.</p> <p>На період участі у виборчому процесі (з дати реєстрації кандидатом на відповідних виборах до офіційного оголошення результатів виборів або скасування такої реєстрації) службовець місцевого самоврядування не може перебувати на робочому місці, ним припиняється виконання посадових обов'язків на підставі розпорядження (наказу) керівника служби.</p> <p>На службовця місцевого самоврядування, зареєстрованого кандидатом на відповідних виборах, поширюються гарантії діяльності кандидатів у виборчому процесі, встановлені Виборчим кодексом України.</p> <p>Такому службовцю місцевого самоврядування за його заявою, надається відпустка без збереження заробітної плати або може надаватись щорічна основна та/або додаткова відпустка, на яку він набув право відповідно до закону.</p> <p>Період участі у виборчому процесі зараховується до стажу служби в органах місцевого самоврядування, що дає право на щорічну основну та додаткову відпустку.</p> <p>5. Службовець місцевого самоврядування не має права організувати і брати участь в агітації (крім випадку, передбаченого частиною четвертою цієї статті).</p>

ОСНОВНІ ДИСКУСІЙНІ ПИТАННЯ

позиція	1223	6504
<p>Повноваження керівника служби в органах місцевого самоврядування здійснюють</p>	<p>1) у секретаріаті (апараті) Київської, Севастопольської міської ради, виконавчому апараті районної, обласної ради – керуючий справами;</p> <p>2) в апараті сільської, селищної, міської ради, її виконавчих органах із загальною чисельністю 20 і більше службовців місцевого самоврядування, в апараті районної у місті ради, її виконавчих органах – керуючий справами виконавчого комітету відповідної ради;</p> <p>3) в апараті сільської, селищної, міської ради, її виконавчих органах із загальною чисельністю менше 20 службовців місцевого самоврядування – сільський, селищний, міський голова.</p>	<p>1) у секретаріаті (апараті) Київської, Севастопольської міської ради, в апараті сільської, селищної, районної у місті (у разі створення), міської ради та її виконавчих органах, виконавчому апараті районної, обласної ради для категорії “I” — сільський, селищний, міський голова, голова районної у місті (у разі створення), голова районної, обласної ради;</p> <p>2) в апараті сільської, селищної, міської ради для категорії “II”-“III” — керуючий справами виконавчого комітету, крім випадків, передбачених пунктом 6 частини першої цієї статті;</p> <p>3) у секретаріаті (апараті) Київської, Севастопольської міської ради для категорії “II”-“III” — керуючий справами секретаріату (апарату);</p> <p>4) у виконавчому апараті районної, обласної ради для категорії “II”-“III” — керуючий справами виконавчого апарату;</p> <p>5) у виконавчому апараті районної у місті ради (у разі створення) та її виконавчих органах для категорії “II”-“III” — керуючий справами виконавчого комітету, крім випадків, передбачених пунктом 6 частини першої цієї статті;</p> <p>6) у виконавчому органі ради, утвореному зі статусом юридичної особи публічного права для категорії “II”-“III” — керівник виконавчого органу.</p>

ОСНОВНІ ДИСКУСІЙНІ ПИТАННЯ

позиція	1223	6504
<p>Заробітна плата службовця місцевого самоврядування складається з</p>	<ol style="list-style-type: none"> 1) посадового окладу; 2) надбавки за вислугу років; 3) надбавки за ранг службовця місцевого самоврядування; 4) виплати за додаткове навантаження у зв'язку з виконанням обов'язків тимчасово відсутнього службовця місцевого самоврядування; 5) виплати за додаткове навантаження у зв'язку з виконанням обов'язків за вакантною посадою службовця місцевого самоврядування; 6) премії (у разі встановлення). 	<ol style="list-style-type: none"> 1) основної заробітної плати — посадового окладу; 2) додаткової заробітної плати — надбавки за вислугу років, надбавки за ранг службовця місцевого самоврядування, премії та компенсації за додаткове навантаження; 3) інших грошових виплат — допомоги до щорічної основної відпустки, допомоги для вирішення соціально-побутових питань та інших заохочувальних і компенсаційних виплат, передбачених цим та іншими законами.
<p>Службовцю місцевого самоврядування можуть встановлюватися:</p>	<ol style="list-style-type: none"> 1) премія на підставі висновку, що містить відмінну оцінку результатів його службової діяльності; 2) місячна або квартальна премія відповідно до особистого внеску службовця місцевого самоврядування в загальний результат роботи органу місцевого самоврядування. 	

ОСНОВНІ ДИСКУСІЙНІ ПИТАННЯ

позиція	1223	6504
<p>Встановлення посадового окладу, надбавок, виплат, премій службовцю місцевого самоврядування здійснюється</p>	<p>суб'єктом призначення відповідно до цього Закону та рішень сільської, селищної, міської, районної, районної у місті, обласної ради.</p>	<p>керівником служби відповідно до цього Закону та рішень сільської, селищної, міської, районної у місті (у разі створення), районної, обласної ради.</p>
<p>Заробітна плата <u>виборної посадової особи</u> місцевого самоврядування складається з</p>	<p>1) посадового окладу; 2) надбавки за вислугу років; 3) місячної або квартальної премії (у разі встановлення).</p>	<p>1) основної заробітної плати — посадового окладу; 2) додаткової заробітної плати — надбавки за вислугу років, премії; 3) інших грошових виплат — допомоги до щорічної основної відпустки, допомоги для вирішення соціально-побутових питань та інших заохочувальних і компенсаційних виплат, передбачених цим та іншими законами України.</p>

ДЯКУЮ ЗА УВАГУ !

COUNCIL OF EUROPE CONSEIL DE L'EUROPE

46 MEMBER STATES
46 ÉTATS MEMBRES

